

Sadržaj

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2015/C 11/01	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.7369 – Santander/PSA/JVs) ⁽¹⁾	1
--------------	---	---

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2015/C 11/02	Tečajna lista eura	2
--------------	--------------------------	---

Revizorski sud

2015/C 11/03	Tematsko izvješće br. 19/2014 – „Pretpristupna pomoć EU-a Republici Srbiji”	3
--------------	---	---

OBAVIJESTI DRŽAVA ČLANICA

2015/C 11/04	Obavijest Ministarstva gospodarskog razvoja Talijanske Republike u skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika	4
--------------	---	---

OBAVIJESTI U VEZI S EUROPSKIM GOSPODARSKIM PROSTOROM

Nadzorno tijelo EFTA-e

2015/C 11/05	Poziv na podnošenje primjedaba, na temelju članka 1. stavka 2. iz dijela I. Protokola 3. uz Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda, u vezi s državnim potporama u korist nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS	6
--------------	--	---

V. Objave

SUDSKI POSTUPCI

Sud EFTA-e

2015/C 11/06	Zahtjev za savjetodavno mišljenje Suda EFTA-a koji je 4. rujna 2014. podnio Okružni sud u Reykjavíku (Héraðsdómur Reykjavíkur) u postupku Wow air ehf. protiv islandskog tijela nadležnog za tržišno natjecanje Samkeppniseftirlitið te društava Isavia ohf. i Icelandair ehf. (Predmet E-18/14)	16
2015/C 11/07	Postupak koji je 10. studenoga 2014. pokrenuo DB Schenker protiv Nadzornog tijela EFTA-e (Predmet E-22/14)	17

DRUGI AKTI

Europska komisija

2015/C 11/08	Objava zahtjeva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	18
--------------	--	----

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.7369 – Santander/PSA/JVs)****(Tekst značajan za EGP)**

(2015/C 11/01)

Dana 3. prosinca 2014. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na *web*-mjestu Komisije posvećenom tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na *web*-mjestu EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32014M7369. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup europskom zakonodavstvu.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

14. siječnja 2015.

(2015/C 11/02)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,1775	CAD	kanadski dolar	1,4089
JPY	japanski jen	137,48	HKD	hongkonški dolar	9,1301
DKK	danska kruna	7,4386	NZD	novozelandski dolar	1,5250
GBP	funta sterlinga	0,77530	SGD	singapurski dolar	1,5724
SEK	švedska kruna	9,5011	KRW	južnokorejski von	1277,86
CHF	švicarski franak	1,2010	ZAR	južnoafrički rand	13,5437
ISK	islandska kruna		CNY	kineski renminbi-juan	7,2968
NOK	norveška kruna	9,0560	HRK	hrvatska kuna	7,6845
BGN	bugarski lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	14863,25
CZK	češka kruna	28,229	MYR	malezijski ringit	4,2317
HUF	mađarska forinta	319,97	PHP	filipinski pezo	52,547
PLN	poljski zlot	4,2863	RUB	ruski rubalj	77,9030
RON	rumunjski novi leu	4,4928	THB	tajlandski baht	38,603
TRY	turska lira	2,6957	BRL	brazilski real	3,0909
AUD	australski dolar	1,4473	MXN	meksički pezo	17,2151
			INR	indijska rupija	73,2273

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

REVIZORSKI SUD

Tematsko izvješće br. 19/2014
„Pretpristupna pomoć EU-a Republici Srbiji”
(2015/C 11/03)

Europski revizorski sud ovim vas putem obavještava da je upravo objavljeno tematsko izvješće br. 19/2014 „Pretpristupna pomoć EU-a Republici Srbiji”.

Dokument je moguće pregledati ili preuzeti na internetskoj stranici Europskog revizorskog suda: <http://eca.europa.eu>

Za besplatni tiskani primjerak molimo uputite zahtjev Revizorskom sudu na sljedeću adresu:

European Court of Auditors
Publications (PUB)
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-mail adresa: eca-info@eca.europa.eu

ili ispunite elektroničku narudžbenicu na stranici Knjižnice EU-a.

OBAVIJESTI DRŽAVA ČLANICA

Obavijest Ministarstva gospodarskog razvoja Talijanske Republike u skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika

(2015/C 11/04)

Ministarstvo gospodarskog razvoja primilo je prijavu za odobrenje istraživanja ugljikovodika, koju je podnijelo poduzeće AleAnna Resources LLC, pod nazivom „LA STEFANINA”, za područje u regiji Emilia Romagna, posebno u pokrajinama Ferrara i Ravenna, označeno lukovima meridijana i paralela koji spajaju točke s niže navedenim zemljopisnim koordinatama:

Točke	Zemljopisne koordinate	
	Zemljopisna dužina Z Monte Mario	Zemljopisna širina S
a	– 0°28'	44°40'
b	– 0°24'	44°40'
c	– 0°24'	44°38'
d	– 0°20'	44°38'
e	– 0°20'	44°36'
f	– 0°21'	44°36'
g	– 0°21'	44°33'
h	– 0°17'	44°33'
i	– 0°17'	44°32'
l	– 0°23'	44°32'
m	– 0°23'	44°31'
n	– 0°25'	44°31'
o	– 0°25'	44°32'
p	– 0°27'	44°32'
q	– 0°27'	44°33'
r	– 0°28'	44°33'

Gore navedene koordinate utvrđene su na temelju karte Italije koju je izradio Vojni zemljopisni institut (Istituto Geografico Militare, IGM) u omjeru 1:100 000, karta br. 89.

Površina navedenog područja iznosi stoga 139,72 km².

U skladu s gore navedenom Direktivom, člankom 4. Zakonodavne uredbe br. 625 od 25. studenoga 1996., Ministarskom odlukom od 4. ožujka 2011. i Direktorskom odlukom od 22. ožujka 2011., Ministarstvo gospodarskog razvoja objavljuje obavijest kojom se zainteresiranim osobama omogućuje da podnesu prijave za odobrenje istraživanja ugljikovodika na području označenom gore navedenim točkama i koordinatama.

Ministarstvo gospodarskog razvoja – Glavna uprava za mineralne i energetske resurse – Odsjek VI. odgovorno je tijelo za izdavanje odgovarajućeg odobrenja istraživanja.

Pravila za izdavanje odobrenja za mineraloško istraživanje definirana su u sljedećim propisima: Zakonu br. 613 od 21. srpnja 1967., Zakonu br. 9 od 9. siječnja 1991., Zakonodavnoj uredbi br. 625 od 25. studenoga 1996., Ministarskoj odluci od 4. ožujka 2011. i Direktorskoj odluci od 22. ožujka 2011.

Prijave se podnose u roku od 3 mjeseca od objave ove obavijesti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijave podnesene nakon tog roka neće se uzeti u obzir.

Prijave se moraju dostaviti na sljedeću adresu:

Ministero dello sviluppo economico
Direzione generale delle risorse minerarie ed energetiche
Divisione VI
Via Molise 2
00187 Roma
ITALIA

Prijave se mogu podnijeti i certificiranom elektroničkom poštom (PEC) uključujući dokumentaciju u elektroničkom obliku s digitalnim potpisom pravnog zastupnika podnositelja prijave na adresu: ene.rme.div6@pec.sviluppoeconomico.gov.it

U skladu s točkom 2. Priloga A Odluci predsjednika Vijeća ministara br. 22 od 22. prosinca 2010. postupak za izdavanje odobrenja za istraživanje ne smije trajati duže od 180 dana.

OBAVIJESTI U VEZI S EUROPSKIM GOSPODARSKIM PROSTOROM

NADZORNO TIJELO EFTA-E

Poziv na podnošenje primjedaba, na temelju članka 1. stavka 2. iz dijela I. Protokola 3. uz Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda, u vezi s državnim potporama u korist nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS

(2015/C 11/05)

Odlukom br. 444/14/COL od 22. listopada 2014., koja se u nastavku ovog sažetka navodi na izvornom jeziku, Nadzorno tijelo EFTA-e pokrenulo je postupak u skladu s člankom 1. stavkom 2. iz dijela I. Protokola 3. uz Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda. Norveška nadležna tijela obaviještena su primjerkom Odluke.

Nadzorno tijelo EFTA-e ovom obavijesti poziva države EFTA-e, države članice EU-a i zainteresirane strane na podnošenje primjedaba o dotičnoj mjeri u roku od jednog mjeseca od dana njezine objave na sljedeću adresu:

EFTA Surveillance Authority
Registry
Rue Belliard/Belliardstraat 35
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Norveška nadležna tijela bit će obaviještena o tim primjedbama. Zainteresirana strana koja podnosi primjedbe može u pisanom obliku, navodeći razloge zahtjeva, zatražiti da se njezin identitet ne objavi.

SAŽETAK

Postupak

Nakon nekoliko pritužbi i tržišnih informacija Nadzorno tijelo EFTA-e („Tijelo”) istražilo je navodne državne potpore u korist profesionalnog nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS. Tijelo je potom poslalo dva zahtjeva za informacije na koje su norveška nadležna tijela odgovorila.

Opis mjere

Na temelju sporazuma od 28. studenoga 2006. općina Sandefjord prenijela je besplatno dvije zemljišne parcele u području Pindsle na društva-kćeri nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS. Predmetno zemljište (za poljoprivrednu uporabu) općina je prethodno stekla za 3,7 milijuna NOK, a zatim prenamijenila za potrebe stadiona i poslovnu namjenu.

Prema tom sporazumu nogometni klub Sandefjord Fotball AS bio je obvezan izgraditi nogometni stadion (uz procijenjeni trošak od 110 milijuna NOK) na dijelu zemljišta, a drugi dio mogao je prodati kako bi financirao tu izgradnju. Ubrzo nakon toga nogometni klub Sandefjord Fotball AS prodao je svoje društvo-kćer, koje je imalo u vlasništvu taj drugi dio zemljišta, poduzetniku Pindsle Property AS za 40 milijuna NOK. Prije prodaje nije provedena procjena vrijednosti trgovačkog društva.

Sporazum je, osim toga, sadržavao i niz daljnjih obveza. Osobito se nogometni klub Sandefjord Fotball AS složio da će na mjestu stadiona izgraditi cestu (uz trošak od približno 6,5 milijuna NOK) te da će snositi troškove povezane s prestankom uporabe starog stadiona, uključujući popravke (ukupno približno 2,6 milijuna NOK).

Novi stadion završen je u srpnju 2007., a ukupni troškovi izgradnje iznosili su 100 milijuna NOK. Osim nogometnog terena i tribina stadion ima i niz drugih sadržaja, uključujući atletsku stazu, teretanu i dvorane za sastanke. Ti sadržaji besplatno se iznajmljuju drugim (uglavnom amaterskim sportskim) organizacijama.

Dana 9. lipnja 2009. nogometni klub Sandefjord Fotball AS prodao je trgovačko društvo u čijem su vlasništvu bili stadion i susjedni poslovni prostori poduzetniku Pindsle Property AS za 15 milijuna NOK. Cijena se temeljila na izvješću stručnjaka, što je bilo potrebno jer su neke osobe bile članovi odbora i dioničari kluba i poduzetnika Pindsle Property AS. Nakon prodaje nogometni klub Sandefjord Fotball AS za uporabu stadiona plaća godišnji najam u iznosu od 3 milijuna NOK i 30 % od prodaje karata. Prema norveškim nadležnim tijelima iznos najma odgovara iznosu koji za uporabu stadiona plaćaju drugi nogometni klubovi u Norveškoj.

Primjedbe norveških nadležnih tijela

Prema norveškim nadležnim tijelima sporazumom od 28. studenoga 2006. kojim je izvršen prijenos zemljišnih parcela nogometni klub Sandefjord Fotball AS bio je obvezan izgraditi stadion uz troškove koji su u velikoj mjeri premašivali vrijednost zemljišta. Stoga prijenos zemljišta nije mogao rezultirati dodjelom gospodarske prednosti nogometnom klubu Sandefjord Fotball AS.

U pogledu vrijednosti dvije predmetne zemljišne parcele norveška nadležna tijela navode da zemljište na kojem se stadion nalazi nema nikakvu tržišnu vrijednost jer njegova namjena uključuje uporabu kao nogometno igralište. To znači da svaka gradnja na tom zemljištu mora uključivati izgradnju nogometnog stadiona, što podrazumijeva znatne troškove izgradnje. Stoga su jedini kupci koji bi bili zainteresirani za to zemljište samo nogometni klubovi.

U pogledu vrijednosti druge parcele norveška nadležna tijela navode da cijena od 40 milijuna NOK koju je platio poduzetnik Pindsle Property AS ne odražava tržišnu cijenu, već se temeljila na financijskim zahtjevima nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS. Vlasnici poduzetnika Pindsle Property AS bili su navijači nogometnog kluba te su htjeli pridonijeti izgradnji stadiona. Norveška nadležna tijela dostavila su stručnu procjenu vrijednosti koju je provela treća strana i u kojoj se navodi da je tržišna cijena približno 15 milijuna NOK.

Konačno, norveška nadležna tijela navode da bi se od vrijednosti zemljišta trebalo odbiti daljnje obveze iz sporazuma od 28. studenoga 2006. koje se odnose na izgradnju ceste i prestanak uporabe starog stadiona, uključujući popravke.

Postojanje državnih potpora

Budući da je općina Sandefjord stekla zemljište koje je zatim besplatno prenijela na nogometni klub Sandefjord Fotball AS, tu su uključena državna sredstva iz članka 61. Sporazuma o EGP-u.

Sandefjord Fotball AS profesionalni je nogometni klub koji se bavi ekonomskom djelatnošću na više tržišta, uključujući tržište transfera igrača i tržište prodaje karata, prava televizijskog prijenosa, klupskih suvenira i pokroviteljstva. Stoga ga se smatra poduzetnikom. S obzirom na to da je jedini korisnik, mjera je selektivna.

Općina Sandefjord nije se pridržavala postupaka utvrđenih u smjernicama Tijela o elementima državne potpore u prodaji zemljišta i zgrada tijela javne vlasti. Zbog toga Tijelo ne može isključiti postojanje državnih potpora na temelju postupka koji je općina slijedila.

U pogledu prijenosa zemljišta na kojem je izrađen stadion, Tijelo nije uvjeren da se može smatrati da se obvezom izgradnje nogometnog stadiona tržišna cijena smanjuje na nulu. Nadalje, norveška nadležna tijela nisu opravdala prodaju po cijeni koja je niža od troškova koje je općina imala pri nabavi predmetnog zemljišta.

U pogledu prijenosa zemljišta namijenjenog za poslovnu namjenu Tijelo smatra da subjekt u tržišnom gospodarstvu koji prodaje zemljište ne bi uključio u ugovor uvjet izgradnje ili financiranja stadiona. Tijelo nadalje u ovoj fazi smatra da je cijena od 40 milijuna NOK koju je poduzetnik Pindsle Property AS platio za trgovačko društvo u čijem je vlasništvu bilo zemljište pouzdaniji pokazatelj tržišne vrijednosti nego *ex post* izvješće o procjeni vrijednosti koje su dostavila norveška nadležna tijela.

U pogledu daljnjih troškova koje je nogometni klub Sandefjord Fotball AS snosio na temelju sporazuma i za koje norveška nadležna tijela tvrde da ih se treba odbiti od tržišne cijene, Tijelo još uvijek nije uvjeren da oni odražavaju troškove koje bi općina inače sama morala snositi.

Konačno, Tijelo smatra da je predmetna mjera mogla narušiti tržišno natjecanje i utjecati na trgovinu među ugovornim strankama Sporazuma o EGP-u jer se nogometni klub Sandefjord Fotball AS bavi ekonomskom djelatnošću na tržištima koja obuhvaćaju nekoliko zemalja EGP-a. Osobito je taj klub aktivan na međunarodnom tržištu nogometnih transfera i redovito zapošljava igrače iz drugih zemalja EGP-a.

Tijelo stoga donosi preliminarni zaključak da je prijenos predmetnog zemljišta rezultirao dodjelom državnih potpora u korist nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS.

Spojivost potpora

U skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom (c) Sporazuma o EGP-u potpore za promicanje sporta, uključujući potporu za sportsku infrastrukturu, mogu se smatrati spojivima s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje u EGP-u u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.

Norveška nadležna tijela nisu, međutim, do sada navela nikakve argumente u pogledu spojivosti. Stoga Nadzorno tijelo sada ima sumnje u pogledu toga može li se prijenos zemljišta nogometnom klubu Sandefjord Fotball AS smatrati spojivim na temelju članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u.

Zaključak

U svjetlu prethodnih argumenata, Tijelo je donijelo odluku o pokretanju službenog ispitnog postupka, u skladu s člankom 1. stavkom 2. iz dijela I. Protokola 3. uz Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda, u pogledu državne potpore u korist nogometnog kluba Sandefjord Fotball AS. Zainteresirane strane pozivaju se na podnošenje svojih primjedbi u roku od jednog mjeseca od objave ove obavijesti u *Službenom listu Europske unije*.

U skladu s člankom 14. Protokola 3. od primatelja nezakonitih potpora može se tražiti njihov povrat.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION**No 444/14/COL****of 22 October 2014****opening the formal investigation procedure into aid in favour of Sandefjord Fotball AS
(Norway)**

The EFTA Surveillance Authority ('the Authority'),

HAVING REGARD to the Agreement on the European Economic Area ('the EEA Agreement'), in particular to Article 61,

HAVING REGARD to the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ('the Surveillance and Court Agreement'), in particular to Article 24,

HAVING REGARD to Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ('Protocol 3'), in particular to Article 1(2) of Part I and Articles 4(4) and 6(1) of Part II,

Whereas:

I. FACTS**1. Procedure**

- (1) Following complaints and market information submitted by concerned citizens, the Authority notified the Norwegian authorities of the State aid allegations on 31 October 2013 (Event No 686574). In the same correspondence, the Authority requested information on the alleged aid measure, which the Norwegian authorities provided on 29 November 2013 (Events No 691773 and 691774).
- (2) The Authority requested further information from the Norwegian authorities on 16 January 2014 (Event No 694963), which was provided on 14 February 2014 (Event No 699518).

2. The alleged beneficiary

- (3) Sandefjord Fotball AS is a football club organised as a limited-liability company. It was founded in 1998 based on an agreement between two football clubs in Sandefjord with the aim of establishing a professional team.
- (4) The club's first team earned promotion to the highest Norwegian league in 2005. In the 2006 season it finished ninth and reached the national cup final, before being relegated the next year. Sandefjord Fotball played again in the highest division in 2009 — finishing eighth — and also in 2010. Since then, it has been playing in the 1st Division, the second-highest Norwegian league.
- (5) Besides the professional (Elite) team, the club has an amateur and a junior football team. It also runs football summer schools and organises regional football competitions for young amateur players.
- (6) Sandefjord Fotball AS is owned by a number of individuals, either directly or through holding companies.

3. The complaints and market information

- (7) The complaints and market information received by the Authority are from individuals who requested anonymity. Their concerns are summarised in the following.
- (8) In 2006, the municipality of Sandefjord transferred two plots of land free of charge to Sandefjord Fotball AS for the purpose of facilitating the construction of a new football stadium at Pindsle. The municipality had previously purchased these plots of land for a price of NOK 3,7 million. The land was at the time regulated as farmland. In preparation of the transfer to the football club, the municipality adopted a new zoning plan that allowed for the construction of a stadium and commercial use for one plot, and commercial use for the other plot.
- (9) Sandefjord Fotball AS constructed the football stadium on the first plot. According to the complainants, it sold the second plot for approximately NOK 40 million to a commercial company (Pindsle Property AS) ⁽¹⁾ in order to finance the stadium construction. Sandefjord Fotball later also sold the other plot of land, including the stadium and further business properties, to Pindsle Property AS for NOK 15 million. The complainants indicate that at the time of these transactions, Sandefjord Fotball AS and Pindsle Property AS were controlled by the same individuals, who sat on the boards of both companies.

⁽¹⁾ Pindsle Eindomsutvikling AS, including its subsidiaries Pindsle Stadion AS and Arena Næring AS. It will be called Pindsle Property AS in the following.

- (10) The complainants argue that the transfer of land to Sandefjord Fotball AS did not take place at market terms and resulted in the granting of unlawful State aid.

4. Description of the measure

4.1. Background

- (11) Until 2007, Sandefjord Fotball used the municipal-owned stadium in Bugårdsparken for training purposes and matches. However, this stadium did not comply with the requirements of the Norwegian football federation for clubs playing in the highest division. An upgrade of the existing stadium was estimated to cost about NOK 30-40 million, which the municipality of Sandefjord was unwilling to invest.

4.2. The construction of the new stadium

- (12) In 2005, the municipality of Sandefjord and Sandefjord Fotball AS discussed the possibility of constructing a new stadium. The municipality agreed to provide the necessary land, and Sandefjord Fotball AS to finance and run the stadium.
- (13) The municipality acquired several plots of land in the Pindslø area for a total of around NOK 3,7 million. The land was regulated as farmland at the time. The municipality's decision of 6 September 2005 authorising the acquisition foresaw the land to be rezoned for business use and to require the construction of a stadium. In the new zoning plan, this land was split into two parts: plot 152/96 was zoned for mixed stadium and business use, and plot 152/97 for business use. By way of an agreement dated 28 November 2006, both plots of land were then transferred to two wholly-owned subsidiaries of Sandefjord Fotball AS: plot 152/96 to Sandefjord Fotball Stadion AS and plot 152/97 to Sandefjord Fotball Næring AS.
- (14) According to the agreement, Sandefjord Fotball AS was responsible for organising the necessary financing to build the stadium. The construction costs were estimated at NOK 110 million for the project. Sandefjord Fotball AS would contribute NOK 70 million from its own funds and from outside investors, the sale of naming rights, etc. and take out a loan for the remaining NOK 40 million. The contribution of Sandefjord Fotball AS would partly be raised by the sale of the land zoned for business use (plot 152/97) to Pindslø Property AS.
- (15) Besides the construction of the stadium, the agreement contained a number of further obligations. In particular, Sandefjord Fotball AS agreed to carry out road works at the stadium site (at a cost of approx. NOK 6,5 million) and to cover costs in relation to the discontinued use of the old stadium, including repairs (together approx. NOK 2,6 million).
- (16) Shortly after the signing of the agreement, the shares in Sandefjord Fotball Næring AS, which owned plot 152/97, were acquired by Pindslø Property AS for NOK 40 million. No valuation of the company was undertaken prior to the sale.
- (17) The new stadium was completed in July 2007 at a total construction cost of NOK 100 million. In addition to the football pitch and stands, it contains a number of other facilities, including an athletics track, a fitness centre and meeting rooms. These are rented out free of charge to other (mainly amateur sport) organisations.

4.3. Subsequent sale of the stadium

- (18) In 2009, Sandefjord Fotball AS encountered financial difficulties. The club decided to raise funds by selling Sandefjord Fotball Stadion AS (the company owning the stadium and adjacent properties on plot 152/96) to Pindslø Property AS. This time, a third-party company valuation was required under Norwegian law as several individuals held board positions and shareholdings in both the club and Pindslø Property AS.
- (19) The expert report of 6 April 2009 valued Sandefjord Fotball Stadion AS at between NOK 14 million and NOK 16 million. The company was sold at a price of NOK 15 million on 9 June 2009.
- (20) Following the sale, Sandefjord Fotball AS has been paying annual rent of NOK 3 million plus 30 % of the value of ticket sales for the use of the stadium. According to the Norwegian authorities, the rent level corresponds to what other football clubs in Norway pay for stadium use.

5. Comments by the Norwegian authorities

- (21) The Norwegian authorities argue that the transactions described above do not result in the granting of State aid.

- (22) According to the Norwegian authorities, the transfer of land by the municipality to Sandefjord Fotball AS has to be seen in the context of the wider agreement to build the stadium. The contract of 28 November 2006 by which the plots of land were transferred to Sandefjord Fotball Stadion AS and Sandefjord Fotball Næring AS obliged Sandefjord Fotball AS to build the stadium, at an estimated cost (at the time) of NOK 110 million. In any event, the value of this obligation vastly exceeded the value of the two plots of land. Therefore the transfer of land could not result in the granting of an economic advantage to Sandefjord Fotball AS.
- (23) Regarding the value of the two plots of land in question, the Norwegian authorities argue that plot 152/96 does not have any market value as its zoning includes the use as a football stadium. This means that any development of the land must include the construction of a football stadium, implicating very important construction costs. Accordingly, no buyer except for the football club would have been interested in the land.
- (24) Regarding plot 152/97, the Norwegian authorities argue that the price of NOK 40 million paid by Pindsle Property AS for the shares in Sandefjord Fotball Næring AS cannot be taken as an indication of market value. The agreed purchase price was not primarily based on the value of the land, but rather on the financial requirements of Sandefjord Fotball AS. The owners of Pindsle Property AS were supporters of the football club and wanted to contribute to the stadium construction. In order to determine the true market value of the land, the Norwegian authorities have commissioned a third-party expert valuation. The Authority understands that the valuation report of 5 February 2014 estimates the value of plot 152/97 at around NOK 15 million (based on 2006 data and excluding the cost of access infrastructure) ⁽¹⁾.
- (25) Finally, the Norwegian authorities also argue that in any event, the further obligations contained in the agreement of 28 November 2006 in relation to road works at the stadium site (at a cost of approx. NOK 6,5 million) and the discontinued use of the old stadium, including repairs (together approx. NOK 2,6 million) should be deducted from the value of the land.

II. ASSESSMENT

6. The presence of State aid

- (26) Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows
- 'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement'.
- (27) This implies that a measure constitutes State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement if the following conditions are cumulatively fulfilled: the measure is granted by the State or through state resources, confers a selective economic advantage on an undertaking and is liable to affect trade between Contracting Parties and to distort competition.
- 6.1. *State resources*
- (28) In order to qualify as State aid, the measure must be granted by the State or through state resources. The concept of the State does not only refer to the central government, but embraces all levels of the state administration (including municipalities) as well as public undertakings ⁽²⁾.
- (29) The land at issue was acquired by Sandefjord municipality and then transferred to two subsidiaries of Sandefjord Fotball AS. The Authority therefore concludes that the transfer of land involves state resources.
- (30) Before the transaction, the municipality of Sandefjord changed the planning obligations for the land at issue: plot 152/96 was rezoned from farmland to mixed stadium and business use, and plot 152/97 from farmland to business use. Planning decisions are regulatory acts taken by public authorities. According to the case-law, such regulatory acts usually do not result in a transfer of state resources to undertakings ⁽³⁾.

⁽¹⁾ The valuation report estimates the combined value of plots 152/96 and 152/97 at NOK 31 million. The NOK 15 million results from apportioning this estimate according to the respective size of the two plots.

⁽²⁾ Article 2 of Commission Directive 2006/111/EC on the transparency of financial relations between Member States and public undertakings (OJ L 318, 17.11.2006, p. 17), incorporated at point 1a of Annex XV to the EEA Agreement.

⁽³⁾ Case C-379/98 *Preussen Elektra v Schleswig* EU:C:2001:160, paragraphs 59-60. See also the Commission's answer to the parliamentary question P-2491/02 (OJ C 137 E, 12.6.2003, p. 87).

6.2. Undertaking

- (31) It is well-established case-law that undertakings are entities engaged in economic activities, regardless of their legal status and the way in which they are financed⁽¹⁾. Economic activities are activities consisting of offering goods or services on a market⁽²⁾.
- (32) Sandefjord Fotball AS is a professional football club organised as a private company. It is active on several markets, including the transfer market for football players as well as the markets for ticket sales, television rights, club memorabilia and sponsorship.
- (33) The Authority therefore concludes that Sandefjord Fotball AS constitutes an undertaking within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement.

6.3. Economic advantage

- (34) A transfer of land to an undertaking may confer an economic advantage, in particular if it takes place at a price that is below the market price.
- (35) The Authority guidelines on State aid elements in sales of land and buildings by public authorities ('the Sale of Land Guidelines')⁽³⁾ set out two procedures that can be used to ensure that a sale of land does not involve State aid: public authorities can either carry out an open and unconditional bidding procedure, or obtain an independent *ex ante* expert valuation of the land.
- (36) In the case at hand, the municipality of Sandefjord neither organised a bidding procedure nor obtained an *ex ante* expert valuation. As a result, the Authority cannot exclude the presence of State aid based on the procedure followed by the municipality.
- (37) A transaction transferring state resources does not constitute State aid when it is carried out in line with normal market conditions so that it does not confer an advantage on an undertaking⁽⁴⁾. This is known as the market economy operator test.

6.3.1. Transfer of plot 152/96

- (38) At the time of the transfer to Sandefjord Fotball AS, plot 152/96 was zoned for the construction of a football stadium and business use. According to the Norwegian authorities, this implies that any construction on the plot of land needs to include a stadium in order to receive planning permission.
- (39) The Authority notes that zoning obligations can influence the market price of land. However, the Authority is not convinced that the obligation to build a football stadium can be considered to reduce the market price to zero, in particular in case of a transaction aimed at assisting a football club in building a new stadium. In this context, the Authority also refers to section 2.2(c) of its Sale of Land Guidelines, which states that when carrying out a valuation, '...[o]bligations whose fulfilment would at least partly be in the buyer's own interest should be evaluated with that fact in mind.'
- (40) In addition, the Authority refers to section 2.2(d) of its Sale of Land Guidelines, which states that in principle, 'the market value should not be set below primary⁽⁵⁾ costs during a period of at least three years after acquisition unless the independent valuer specifically identifies a general decline in market prices for land and buildings in the relevant market.' In the case at hand, the municipality of Sandefjord acquired the land that was later divided into plots 152/96 and 152/97 for NOK 3,7 million. The Authority has not yet received any specific information justifying a sale at a price below the acquisition cost for the municipality.
- (41) Based on the above, the Authority considers at this stage that the transfer of plot 152/96 free of charge conferred an economic advantage on Sandefjord Fotball AS.

⁽¹⁾ Case C-41/90 *Höfner and Elser v Macroton* EU:C:1991:161, paragraphs 21-2; Joined Cases C-180/98 to C-180/98 *Pavlov and Others* EU:C:2000:428; and Case E-5/07 *Private Barnehagers Landsforbund v EFTA Surveillance Authority* [2008] EFTA Ct. Rep. p. 61, paragraph 78.

⁽²⁾ Case C-222/04 *Ministero dell'Economica e delle Finanze v Cassa di Risparmio di Firenze SpA* EU:C:2006:8, paragraph 108.

⁽³⁾ Authority guidelines on State aid elements in sales of land and buildings by public authorities, adopted on 17 November 1999. Available at: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁴⁾ Case C-39/94 *SFEI and Others* EU:C:1996:285, paragraphs 60-61.

⁽⁵⁾ I.e. the acquisition costs incurred by the public authority in question.

6.3.2. Transfer of plot 152/97

- (42) Plot 152/97 was zoned for business use at the time of the transfer to Sandefjord Fotball AS. The Norwegian authorities argue that the transfer of plot 152/97 should be assessed in the context of the contract of 28 November 2006, which obliges the football club in particular to build the stadium in exchange for the land. Given that the estimated construction costs of the stadium exceed the value of the land, the transfer could not result in the granting of an economic advantage.
- (43) The Authority notes that plot 152/97 is zoned for business use. According to the planning rules, there is thus no obligation to build a stadium in relation to this plot of land. The contract of 28 November 2006, by which the land was transferred to Sandefjord Fotball AS, obliges Sandefjord Fotball AS to organise and finance the construction of the stadium. It foresees that plot 152/97 would be sold to finance part of the construction. The Authority considers that a market economy operator selling land would not have imposed such conditions in relation to the construction or financing of a stadium. The Authority therefore cannot exclude at this stage that the transfer of plot 152/97 to Sandefjord Fotball AS conferred an economic advantage on the undertaking.
- (44) The Authority further notes that shortly after the transfer, Sandefjord Fotball AS sold the shares in Sandefjord Fotball Næring AS, the company owning plot 152/97, to Pindsle Property AS for NOK 40 million. Pindsle Property AS is a private company, and was not part of the same group as Sandefjord Fotball AS at the time of the transaction. The sale thus took place between two independent companies⁽¹⁾.
- (45) The Norwegian authorities argue that this transaction did not reflect market price due to the motives of the owners of Pindsle Property AS, who wanted to provide Sandefjord Fotball AS with sufficient funds to enable the construction of the stadium. The Authority, however, has not received any evidence showing that the acquisition of Sandefjord Fotball Næring AS had been authorised by the board and/or the owners of Pindsle Property AS at an allegedly inflated price in order to favour the football club. The Authority further understands that according to Norwegian company law, the board of a private company has to act in the best interest of the company. The Norwegian authorities have not explained how the allegedly inflated purchase price served the best interest of Pindsle Property AS.
- (46) Based on the above, the Authority considers at this stage that the sale of Sandefjord Fotball Næring AS, whose principal asset was plot 152/97, to Pindsle Property AS for NOK 40 million shows the market value of the land. Given that there was an actual market transaction that took place shortly after the transfer of the land to Sandefjord Fotball AS, it is a more reliable indication of market value than the valuation report of 5 February 2014 put forward by the Norwegian authorities.
- (47) The Norwegian authorities further argue that the cost of carrying out road works at the stadium site (approx. NOK 6,5 million) and the costs in relation to the discontinued use of the old stadium, including repairs (together approx. NOK 2,6 million) that form part of the obligations of Sandefjord Fotball AS according to the contract of 28 November 2006 should be deducted from the value of the land.
- (48) The Authority considers that for such costs to be taken into account, they have to reflect costs that the municipality would otherwise have to bear itself, and not the developer of the land. For instance, road works that a developer is required to undertake under planning regulations cannot be taken into account. Similarly, repairs that a user of a municipal stadium would normally be obliged to carry out at the end of its rental contract should not be taken into account either. Based on the information received so far, the Authority questions whether any of these obligations contained in the contract of 28 November 2006 should be deducted from the value of the land.
- (49) Based on the foregoing, the Authority currently considers that the measure at stake confers an economic advantage on Sandefjord Fotball AS.

6.4. Selectivity

- (50) The alleged State aid results from a transaction between the municipality of Sandefjord and Sandefjord Fotball AS. It represents a selective measure within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, in the sense that it only concerns one particular undertaking.

6.5. Distortion of competition and effect on trade between Contracting Parties

- (51) According to the case-law regarding effect on trade and distortion of competition, the Authority '[i]s required, not to establish that such aid has a real effect on trade [...] and that competition is actually being distorted, but only to examine whether that aid is liable to affect such trade and distort competition'⁽²⁾.

⁽¹⁾ This is further shown by the absence of an independent expert valuation, which is required under Norwegian company law for transactions between companies in the same group.

⁽²⁾ Case C-372/97 *Italy v Commission* EU:C:2004:234, paragraph 44.

- (52) The mere fact that aid strengthens an undertaking's position compared to that of other undertakings competing in intra-EEA trade is enough to conclude that the measure is liable to distort competition and to affect trade between the Contracting Parties to the EEA Agreement ⁽¹⁾.
- (53) In 2006, Sandefjord Fotball's professional team was playing in the highest Norwegian division, with the possibility of qualifying for European championships. Moreover, professional football clubs deploy economic activities in several markets other than participating in football competitions, such as the transfer market for professional players, publicity, sponsorship, merchandising or media coverage. Aid to a professional football club strengthens its position on each of those markets, most of which cover several countries in the EEA. As regards the market for the transfer of players, Sandefjord Fotball AS was at the time — and still is today — active on the international transfer market, regularly recruiting players notably from other countries in the EEA.
- (54) The Authority therefore considers that the measure is liable to distort competition and to affect trade between the Contracting Parties to the EEA Agreement.

6.6. Conclusion

- (55) Based on the above, the Authority comes to the preliminary conclusion that the measure at stake fulfils all the conditions to constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

7. Compatibility

- (56) Should the measure assessed above involve State aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, the Authority must assess whether the aid can be declared compatible with the functioning of the EEA Agreement. According to the case-law, it is up to the Contracting Party concerned to invoke possible grounds of compatibility and to demonstrate that the conditions for such compatibility are met ⁽²⁾.
- (57) The Authority notes that aid to promote sport, including aid to sport infrastructure, can be declared compatible with the functioning of the EEA Agreement under certain conditions, as is illustrated notably by the General Block Exemption Regulation ⁽³⁾ and the decisional practice ⁽⁴⁾ of the European Commission.
- (58) However, the Norwegian authorities have not yet put forward any arguments regarding compatibility. The Authority therefore has doubts at this stage whether the measure could be declared compatible with the functioning of the EEA Agreement.

8. Conclusion

- (59) Based on the information submitted by the Norwegian authorities at this stage of the procedure, the Authority is of the preliminary view that the measure at hand constitutes State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement and has doubts on whether it is compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- (60) Consequently, and in accordance with Article 4(4) of Part II of Protocol 3, the Authority opens the formal investigation procedure. The decision to open proceedings is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measure in question does not constitute State aid or is compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- (61) In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3, invites the Norwegian authorities to submit their comments within one month of the date of receipt of this decision.
- (62) The Authority also requests the Norwegian authorities to provide, within one month of receipt of this decision, all documents, information and data needed for the assessment of the nature and compatibility of the measure covered by this decision.
- (63) The Authority requests the Norwegian authorities to forward a copy of this decision to the potential recipient of the aid immediately.

⁽¹⁾ Case 730/79 *Philip Morris Holland BV v Commission* EU:C:1980:209, paragraphs 11-12 and Joined Cases E-5/04, E-6/04, E-7/04 *Fesil ASA and Finnjord Smelteverk AS v EFTA Surveillance Authority* [2005] EFTA Ct. Rep. 117, paragraph 94.

⁽²⁾ Case C-364/90 *Italy v Commission* EU:C:1993:157, paragraph 20.

⁽³⁾ Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1), incorporated at point 1j of Annex XV to the EEA Agreement.

⁽⁴⁾ See e.g. Commission Decision in case SA.37109 (2013/N), *Football stadiums in Flanders* (OJ C 69, 7.3.2014, p. 1-28).

- (64) The Authority reminds the Norwegian authorities that, according to Article 14 of Part II of Protocol 3, any incompatible aid unlawfully granted will have to be recovered, unless (exceptionally) this recovery would be contrary to a general principal of EEA law,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I and Article 4(4) of Part II of Protocol 3 is opened into the potential aid measure implemented by the Norwegian authorities, which is the transfer of land from the municipality of Sandefjord to Sandefjord Fotball AS.

Article 2

The Norwegian authorities are invited, pursuant to Article 6(1) of Part II of Protocol 3, to submit their comments on the opening of the formal investigation procedure by 24 November 2014.

Article 3

The Norwegian authorities are requested to provide by 24 November, all documents, information and data needed for the assessment of

- the market price of the two plots of land at issue in line with the reasoning in section 6.3 above, and
- the compatibility of the aid measure.

Article 4

This Decision is addressed to the Kingdom of Norway.

Article 5

Only the English language version of this Decision is authentic.

Decision made in Brussels, on 22 October 2014.

For the EFTA Surveillance Authority

Oda Helen SLETNES
President

Helga JÓNSDÓTTIR
College Member

V.

(Objave)

SUDSKI POSTUPCI

SUD EFTA-E

Zahtjev za savjetodavno mišljenje Suda EFTA-a koji je 4. rujna 2014. podnio Okružni sud u Reykjaviku (Héraðsdómur Reykjavíkur) u postupku Wow air ehf. protiv islandskog tijela nadležnog za tržišno natjecanje Samkeppniseftirlitið te društava Isavia ohf. i Icelandair ehf.

(Predmet E-18/14)

(2015/C 11/06)

Dopisom Sudu EFTA-e od 4. rujna 2014. zaprimljenim u pisarnicu Suda 4. rujna 2014., Okružni sud u Reykjaviku, Island, (Héraðsdómur Reykjavíkur) podnio je zahtjev za savjetodavno mišljenje u predmetu Wow air ehf. protiv islandskog tijela nadležnog za tržišno natjecanje Samkeppniseftirlitið te društava Isavia ohf. i Icelandair ehf. o sljedećim pitanjima:

1. Jesu li države članice na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 95/93 od 18. siječnja 1993. o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice obvezne osigurati da se koordinatoru imenovanom u skladu s odredbama te Uredbe u pogledu obavljanja njegovih zadaća dodijele neovisne administrativne ovlasti na temelju nacionalnog zakonodavstva u okviru izvršne vlasti države članice ili država članica ima slobodu odlučivati o statusu koordinatora u skladu s vlastitim zakonodavstvom?
2. Pretpostavlja li se u uputama za postupanje s pritužbama povezanim s dodjelom slotova iz članka 8. stavaka 7. i 8. Uredbe (EEZ) br. 95/93 da će se na sve pritužbe, uključujući one koje se odnose na pitanja tržišnog natjecanja, primjenjivati postupak propisan u navedenoj Uredbi, ili pak uvodnu izjavu 15. u preambuli Uredbe treba tumačiti u smislu da se Uredba, a posebno njezini članci 85. i 86., primjenjuje, ne dovodeći u pitanje pravila o tržišnom natjecanju iz Ugovora, na način da su pritužbe koje se odnose na pitanja tržišnog natjecanja u isključivoj nadležnosti tijela nadležnih za tržišno natjecanje u dotičnoj državi članici te ih stoga treba dostavljati izravno njima?
3. Ako tijelo države članice nadležno za tržišno natjecanje izda upute na temelju nacionalnog zakonodavstva o tržišnom natjecanju, s upućivanjem na Uredbu (EEZ) br. 95/93, u cilju poticanja tržišnog natjecanja, pretpostavlja li se Uredbom da se te upute izdaju upravnom tijelu zračne luke/nadležnom tijelu ili se trebaju izdati koordinatoru?

Postupak koji je 10. studenoga 2014. pokrenuo DB Schenker protiv Nadzornog tijela EFTA-e
(Predmet E-22/14)
(2015/C 11/07)

Schenker North AB, Schenker Privpak AB i Schenker Privpak AS (pod zajedničkim imenom DB Schenker), koje zastupa odvjetnik Jon Midthjell, Advokatfirmaet Midthjell AS, Grev Wedels plass 5, N-0151 Oslo, Norveška, pokrenuli su 10. studenoga 2014. pred Sudom EFTA-e postupak protiv Nadzornog tijela EFTA-e.

Tužitelji od Suda EFTA-e zahtijevaju sljedeće:

1. da poništi odluku Nadzornog tijela EFTA-e od 9. rujna 2014. u predmetu br. 75697 (DB Schenker);
2. da Nadzornom tijelu EFTA-e i svim strankama koje su se uključile u postupak naloži da podmire troškove.

Pravna pozadina i činjenična osnova te navedeni razlozi:

- Tužitelji Schenker North AB i Schenker Privpak AB, s poslovnim nastanom u Švedskoj, i Schenker Privpak AS, s poslovnim nastanom u Norveškoj, dio su grupe DB Schenker. Grupa je globalni poduzetnik u vlasništvu Deutsche Bahn AG koji se bavi otpremom i logistikom.
- Presudom u predmetu E-5/13, *DB Schenker protiv ESA-e*, od 7. srpnja 2014. Sud EFTA-e poništio je Odluku Nadzornog tijela EFTA-e od 25. siječnja 2013. u predmetu EFTA br. 73075 (DB Schenker) jer je Tijelo odbilo potpuni ili djelomični pristup, iz članka 4. stavaka 4. i 6. Uredbe o pristupu dokumentima iz 2012., dokumentima spisa predmeta na temelju kojih je donesena Odluka ESA-e br. 321/10/COL (Norway Post – sustav vjernosti/nagrađivanja) i odbilo pristup punoj verziji donesene Odluke.
- DB Schenker primio je 17. srpnja 2014. elektroničkom poštom dopis od Nadzornog tijela EFTA-e kojim ga je ono obavijestilo da je opet donijelo odluku o odbijanju pristupa DB Schenkeru spornim dokumentima. DB Schenkeru savjetovano je da podnese potvrdni zahtjev ako želi da Nadzorno tijelo EFTA-e ponovno razmotri svoje stajalište.
- DB Schenker poslao je Nadzornom tijelu EFTA-e potvrdni zahtjev 27. kolovoza 2014. Nadzorno tijelo EFTA-e poslalo je 9. rujna 2014. elektroničkim putem DB Schenkeru primjerak odluke kojom mu je ponovno odbilo potpuni ili djelomični pristup, iz članka 4. stavaka 4. i 6. Uredbe o pristupu dokumentima iz 2012., istim dokumentima, tj. dokumentima iz spisa predmeta na temelju kojih je donesena Odluka Nadzornog tijela EFTA-e br. 321/10/COL (Norway Post – sustav vjernosti/nagrađivanja), i punoj verziji donesene Odluke. DB Schenker traži poništenje te Odluke u skladu s člankom 36. Sporazuma o nadzoru i sudu.

Tužitelji tvrde da je Nadzorno tijelo EFTA-e:

- prekršilo iznimku o komercijalnim interesima iz članka 4. stavka 4. Uredbe o pristupu dokumentima iz 2012. i obvezu čuvanja poslovne tajne iz članka 122. Sporazuma o EGP-u, članka 14. stavka 4. Sporazuma o nadzoru i sudu i članka 28. stavka 2. poglavlja II. Protokola 4. uz Sporazum o nadzoru i sudu i time protupravno onemogućilo korištenje spornim dokumentima protivno pravu pristupa javnosti iz članka 2. stavka 1. Uredbe o pristupu dokumentima iz 2012.,
  - prekršilo prevladavajuću iznimku o javnom interesu iz članka 4. stavaka 4. i 6. Uredbe o pristupu dokumentima iz 2012. i time protupravno onemogućilo korištenje spornim dokumentima protivno pravu pristupa javnosti iz članka 2. stavka 1. iste Uredbe.
-

DRUGI AKTI

EUROPSKA KOMISIJA

**Objava zahtjeva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012
Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode**

(2015/C 11/08)

Ova je objava temelj za podnošenje prigovora na zahtjev u skladu s člankom 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

ZAHTJEV ZA IZMJENU

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 510/2006**o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ⁽²⁾****ZAHTJEV ZA IZMJENU U SKLADU S ČLANKOM 9.****„Canard à Foie Gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)”****EZ br.: FR-PGI-0105-1000-25.5.2012.****ZOZP (X) ZOI ( )****1. Rubrika specifikacije proizvoda na koju se primjenjuje izmjena**

- Naziv proizvoda
- Opis proizvoda
- Zemljopisno područje
- Dokaz o podrijetlu
- Metoda dobivanja
- Povezanost
- Označivanje
- Nacionalni zahtjevi
- Ostalo (podatci o skupini i o tijelima za certificiranje proizvoda, vrsta proizvoda, zemljopisno područje, posebna pravila za pakiranje i izmjene teksta koje se odnose na povezanost)

2. Vrsta izmjene

- Izmjena jedinstvenog dokumenta ili sažetka
- Izmjena specifikacije registriranog ZOZP-a ili ZOI-ja za koju nisu objavljeni ni jedinstveni dokument ni sažetak
- Izmjena specifikacije koja ne uključuje nikakve izmjene objavljenog jedinstvenog dokumenta (članak 9. stavak 3. Uredbe (EZ) br. 510/2006)
- Privremena izmjena specifikacije proizvoda zbog obveznih sanitarnih i fitosanitarnih mjera koje su uvela nadležna tijela javne uprave (članak 9. stavak 4. Uredbe (EZ) br. 510/2006)

⁽¹⁾ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

⁽²⁾ SL L 93, 31.3.2006., str. 12. Zamijenjena Uredbom (EU) br. 1151/2012.

3. Izmjena (izmjene)

Skupina je željela prilagoditi specifikaciju kako bi se, s jedne strane, pojasnile i navele određene točke (osobito kako bi se uzeli u obzir posebnosti malih gospodarskih subjekata, razvoj načina prezentacije proizvoda potrošačima, način stavljanja na tržište na tradicionalnim tržnicama patkaricama koje su i dalje odraz ruralne i gastronomske kulture jugozapada Francuske) u okviru procesa napretka te, s druge strane, kako bi se uzele u obzir tehničke promjene u sektoru do kojih je došlo od registracije ZOZP-a 2000. godine.

3.1. Opis proizvoda

Uvode se sljedeće promjene:

1. Dodaje se cijela patka (s jetrima ili bez njih) te trup bez utrobe.

Dodaju se i različiti načini prezentacije cijele patke kako se tradicionalno prodaje, osobito na tržnicama patkaricama (tržnicama specijaliziranim za prodaju masnih pataka ili gusaka te komada rasjeka tih životinja) na jugozapadu Francuske.

Ti se načini prezentacije odnose na cijelu životinju različite razine uklanjanja utrobe, od kojih nastaju komadi rasjeka ili iznutrice navedeni u specifikaciji proizvoda registriranoj 2000. godine (sirovi proizvodi ili prerađeni proizvodi).

Cijela patka (s jetrima ili bez njih) te trup bez utrobe prezentiraju se svježi, zamrznuti ili brzo zamrznuti.

Od iznutrica, samo se jetra, srce i želudac mogu zasebno prodavati sa ZOZP-om.

Skupina je odlučila zadržati popis komada mesa i iznutrica koji se nalazi u specifikaciji proizvoda registriranog ZOZP-a u skladu s poviješću i ugledom proizvoda od masne patke koji se tradicionalno stavljaju na tržište na jugozapadu Francuske. Skupina nije željela proširiti ZOZP na komade rasjeka koji nisu tradicionalni.

2. Dodaje se prezentacija u obliku sekundarnog rasjeka svih proizvoda osim cijele patke (s jetrima ili bez njih) te trupova bez utrobe.

Cilj je omogućiti prodaju proizvoda u komadima krajnjem potrošaču.

Osim toga, u jedinstvenom je dokumentu navedeno da se proizvod može prezentirati konzerviran ili polukonzerviran, zamrznut ili brzo zamrznut. Riječ je o točki specifikacije koja je na snazi.

3. Dodaje se prezentacija sirovih začinjjenih masnih jetara.

Cilj je ponuditi proizvod „spreman za kuhanje”. Sirova masna jetra koja se na tržište stavljaju začinjena odgovaraju proizvodu kakav se priprema prije daljnje prerade u okviru ZOZP-a. Dodavanje začina jednako je utvrđeno za začinjeni sirovi proizvod ili u okviru prerade: „Sol, nitritna sol, šećer, začini i aromatično bilje, rakije, likerska vina, vina, tartufi (*Tuber melanosporum*), askorbinska kiselina ili natrijev askorbat. Začini su ograničeni na 4 % težine pripravka, uz najviše 2 grama saharoze po kilogramu pripravka”.

4. Dodaje se mogućnost prezentacije sirovih masnih jetara bez žila.

5. Određuje se rezanje magreta.

6. U pogledu sušenih i dimljenih magreta pojašnjena je specifikacija proizvoda i jedinstveni dokument: zapravo se svi magreti suše, a uz to se mogu i dimiti.

3.2. Dokaz o podrijetlu

U tablice su uneseni najnoviji podaci u skladu s promjenama u poglavlju „metoda dobivanja” i s važećim popisima. Pojašnjen je sadržaj pojedinih dokumenata.

Dodana je obveza vođenja zapisnika o zalihama prema mjestu proizvodnje (vidjeti članak 6. stavak 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 1898/2006⁽³⁾).

Definira se pojam serije.

3.3. Metoda dobivanja

Uzevši u obzir izmjene na nacionalnoj razini i na razini Zajednice koje se odnose na specifikacije ZOZP-a, u ovom su dijelu uvedene brojne formalne i sadržajne promjene.

Uvode se sljedeće promjene:

1. Valenje

Preuzeti su zahtjevi koji se odnose na valenje kako bi se u tom dijelu navelo da se patke dobivaju od mužjaka patke, vrsta *Cairina moschata*, tzv. mošusne patke ili patke mulard nastale križanjem vrsta *Cairina moschata* × *Anas Platyrhynchos* (mužjak mošusne patke × ženka divlje patke). Nije riječ o promjeni nego o premještanju odredbe koja već postoji u specifikaciji proizvoda.

Navedeno je da se roditelji koji se križaju moraju odabrati prema referentnom okviru Fancuskog saveza uzgajivača u peradarstvu i akvakulturi (*Syndicat des Sélectionneurs Avicoles et Aquacoles Français* – SYSAAF).

2. Uzgoj

- Specifikacija proizvoda izmijenjena je kako bi se omogućio prijenos pačića s jednog na drugo gospodarstvo (prije ili nakon 42 dana) unutar zemljopisnog područja. Cilj je uzeti u obzir ustrojstvo sektora i sadašnju praksu gospodarskih subjekata. Takva uzgojna praksa ne odnosi se na pačice stare jedan dan nego na „mlade” životinje.
- Ukinuta je razlika u gustoći u zgradama i na pašnjacima između životinja smještenih u istoj zgradi tijekom cijelog trajanja uzgoja i premještenih životinja te je zamijenjena gustoćom u zgradi prema starosti životinja.
- Uveden je pojam razdiobe pašnjaka radi boljeg upravljanja kvalitetom tih pašnjaka kako bi se ograničilo nastajanje blata i njegovi učinci na razvoj životinje (primjerice hromosti). Ta razdioba ograničava se utvrđivanjem upola manje raspoložive trenutačne površine po patki. Ta se razdioba može povezati s naizmjeničnom upotrebom pašnjaka čiji je cilj iz istih razloga omogućiti upotrebu drugog pašnjaka. Navedene su izmjene povezane s izmjenom razdoblja mirovanja pašnjaka između dva legla (12 tjedana), koje je zamijenjeno ukupnim trajanjem mirovanja pašnjaka koje po kalendarskoj godini iznosi 168 dana.

3. Sastav obroka

Utvrđen je obrok koji se daje životinjama starosti manje od 42 dana i ograničen je postotak proizvoda od zrnja žitarica od 43. dana.

Kategorije hrane utvrđene su u skladu s terminologijom iz važećih propisa EU-a (Uredba Komisije (EU) br. 68/2013 od 16. siječnja 2013. o Katalogu krmiva).

4. Šopanje

Uvodi se više stavki:

- Najmanja težina za životinje koje se šopaju, uz prosječnu težinu.
- Kontinuirano šopanje za proizvođače na imanjima: to jest, istodobno šopanje pataka različitih starosti.
- Zdravstveni zahtjevi u pogledu šopanja (čišćenje, dezinfekcija, odmor objekta).

⁽³⁾ SL L 369, 23.12.2006., str. 1. Zamijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 668/2014 od 13. lipnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1151/2012.

— Trajanje šovanja skraćuje se s 12 na najmanje 10 dana i s 24 na najmanje 20 obroka. Različita znanstvena i tehnička poboljšanja u odabiru, uzgoju i šovanju omogućuju takav postupak bez ugrožavanja težine jetara. Kvalitativni cilj, posebice u pogledu stope taljenja masti, jest dobivanje jetara od oko 550 g. Ta težina danas doseže, odnosno premašuje se nakon 10 do 12 dana. Stoga je poželjno skratiti trajanje šovanja kako bi gospodarski subjekti mogli kontrolirati veličinu jetara. Mijenja se samo trajanje šovanja, ne i trajanje uzgoja, a najmanja težina jetara ostaje nepromijenjena i iznosi 350 g.

— Navodi se vrsta kukuruza za šovanje, riječ je o kukuruzu u zrnu i/ili mljevenom kukuruzu (kukuruzna kaša).

5. Klanje

Uvodi se najmanja starost pri klanju od 91 dana za patku mulard i od 92 dana za mošusnu patku. Riječ je o pojašnjenju koje odgovara najmanjem trajanju uzgoja (81 ili 82 dana) i najmanjem trajanju šovanja (10 dana).

6. Odredbe o trupovima

— Faza uklanjanja utrobe dopunjena je kako bi se navelo da se žuč vadi tijekom uklanjanja utrobe, da se uklanjanje utrobe odvija na toplom ili na hladnom te kako bi se definiralo uklanjanje žila.

— Pojašnjeno je i rashlađivanje jetara i trupova.

— Razdoblje između uklanjanja utrobe i rezanja (24 h) te između klanja i zamrzavanja ili brzog zamrzavanja (48 h) ukinuto je i zamijenjeno higijenskim pravilima za svaki gospodarski subjekt.

7. Dodavanje začina masnim jetrima

Utvrđuje se dodavanje začina sirovim masnim jetrima i ograničuje na 4 % mase pripravka.

8. Prerada masnih jetara

— Navedena je prezentacija sirovih masnih jetara namijenjenih preradi. Sirova masna jetra mogu biti cijela, bez žila, u kriškama ili začinjena.

— Utvrđena su tri načina čuvanja: rashlađivanje, zamrzavanje ili brzo zamrzavanje. Navode se uvjeti prerade zamrznutih ili brzo zamrznutih jetara.

— Kao što je to slučaj kod sirovih masnih jetara koja se na tržište stavljaju začinjena, utvrđuje se i dodavanje začina masnim jetrima namijenjenima preradi te se ograničuje na 4 % mase pripravka.

— Dodavanjem odredaba o temeljcu pojašnjeno je kuhanje u krpi, koje je prije bilo izjednačeno s poširanjem jer je riječ o tradicionalnom načinu kuhanja.

— Unesena su pojašnjenja o proizvodima „cijela masna jetra” i „masna jetra”: mogućnost da sadržavaju samo jedan režanj u pakiranju neto mase 250 g ili manje, sastav sloja želea, najmanji udio tartufa koji mora biti prisutan kako bi se taj sastojak mogao navesti u prodajnom nazivu.

— Izričito je predviđena mogućnost upotrebe masnih jetara sa ZOZP-om koja su već prerađena i kuhana u bloku masnih jetara u visini od najviše 10 % emulzije.

— Unesena su pojašnjenja o uvjetima potrebnima kako bi se na etiketi mogli navesti prisutnost komada, sastav sloja želea te najmanji udio tartufa.

9. Prerada mesa

Uvedena je zabrana soljenja u salamuri za prerađeno meso:

— Za soljeni i dimljeni magret:

— uvode se pojašnjenja o soljenju,

- zabranjuje se upotreba aroma,
  - za dimljenje se zabranjuju postupci kao što je ispiranje, namakanje ili prskanje tekućim dimom,
  - uvodi se pozitivan popis sastojaka.
- Za meso kuhano u masti:
- navodi se da se proizvodi pakirani u ambalaže koje se ne podvrgavaju termičkoj stabilizaciji kuhaju u potpunosti,
  - stabilizacija termičkom obradom (drugo kuhanje) odnosi se samo na pakiranja kod kojih je tehnički moguća,
  - pojašnjena su pravila upotrebe prodajnih naziva mesa kuhanog u masti ovisno o komadima koji se nalaze u pakiranju.

3.4. Označivanje

Uzevši u obzir izmjene u nacionalnim propisima, naziv certifikacijskog tijela više nije obavezan na etiketi proizvoda ZOZP-a pa je skupina stoga odlučila ukinuti tu obvezu u specifikaciji proizvoda.

Odredbe o označivanju revidirane su kako bi se uskladile s registriranim nazivom.

Uvedena je upotreba kolektivnih elemenata za označivanje te pravila o veličini slova za zemljopisni naziv u prodajnom nazivu proizvoda.

Skupina je svim gospodarskim subjektima na raspolaganje stavila popis kolektivnih elemenata za označivanje.

3.5. Nacionalni zahtjevi

Uzevši u obzir izmjene nacionalnih zakona i propisa, rubrika „Nacionalni zahtjevi” iskazana je u obliku tablice s glavnim točkama koje je potrebno provjeriti i načinom njihova ocjenjivanja.

3.6. Ostalo

Podatci o skupini i o certifikacijskim tijelima

Navode se najnoviji podatci o skupini i dodaju se podatci o certifikacijskim tijelima.

Vrsta proizvoda

Naziv razreda proizvoda ažuriran je u skladu s terminologijom važećih propisa Unije. Ta se izmjena nalazi u poglavlju „Opis proizvoda”.

Zemljopisno područje

Nisu izmijenjene granice zemljopisnog područja ZOZP-a. Međutim, izmijenjen je prikaz područja: popis kantona zamijenjen je popisom odgovarajućih općina.

Posebna pravila za pakiranje

Navodi se da se svi postupci od uzgoja do pakiranja moraju odvijati na određenom zemljopisnom području. Tako je obveza pakiranja na području izričito navedena u dijelu „Zemljopisno područje” specifikacije proizvoda.

Implicitno je već bila navedena u specifikaciji proizvoda na snazi, i to u sljedećim odredbama:

- str. 34.: „meso kuhano u masti pakira se u konačan proizvod”,

- str. 32. i 34.: predviđa se vakuumiranje magreta i masnih jetara,
- str. 32.: konačna termička obrada pripravaka od masnih jetara odvija se nakon pakiranja.

Pakiranjem na zemljopisnom području mogu se očuvati svojstva proizvoda.

Pačje iznutrice i meso krhki su proizvodi i sklone su oksidaciji pod učinkom zraka. Pakiranjem na zemljopisnom području skraćuje se vrijeme između izrade i pakiranja pa se time sprječavaju promjene na tim proizvodima.

Kod prerađenih masnih jetara i proizvoda kuhanih u masti, pakiranje je sastavni dio proizvodnog postupka, s obzirom na to da se ti proizvodi nakon pakiranja podvrgavaju konačnoj stabilizacijskoj termičkoj obradi.

Naposljetku, pakiranjem na području olakšava se sljedivost i kontrola proizvoda.

Izmjene teksta, posebno u dijelu „Povezanost”

Tekst tog poglavlja izmijenjen je kako bi se u njemu prikazala povezanost sa zemljopisnim područjem za dodane nove proizvode te kako bi bio u skladu sa sadašnjim uredničkim zahtjevima.

Poglavlje je ustrojeno prema sljedećima trima poglavljima koja su izmijenjena:

1. Poglavlje „Posebnosti zemljopisnog područja” iznova je napisano i preustrojeno kako bi se omogućilo sljedeće:

- bolje smještanje zemljopisnog područja čije su granice prikazane u odnosu na zemljopisne ili administrativne jedinice koje ga okružuju,
- bolji opis prirodnih čimbenika svojstvenih za zemljopisno područje, poput klimatskih uvjeta, krajolika i prevladavajućeg uzgoja kukuruza. Vrsta tla nije zadržana, s obzirom na to da je razvoj uzgoja kukuruza uvjetovan ponajprije klimatskim uvjetima zemljopisnog područja. Ta je točka dopunjena točnim brojčanim podacima,
- bolji opis ljudskih čimbenika koji svjedoče o tradicionalnim svojstvima uzgoja na jugozapadu Francuske od srednjeg vijeka i razvoj stavljanja na tržište patke masnih jetara s jugozapada Francuske.

2. Posebnosti svih proizvoda obuhvaćenih ZOZP-om navedene su u poglavlju „Posebnosti proizvoda”, a osobito posebnosti razreda proizvoda koji je unesen u zahtjev za izmjenju (cijela patka (s jetrima ili bez njih) i trup bez utrobe).

3. Poglavlje „Uzročna povezanost” iznova je napisano kako bi se navelo da se temelji ponajprije na ugledu koji je predočen pomoću točnijih navoda.

Zadržani su, ali preustrojeni i pojašnjeni, tradicionalni elementi kao što su sjetva i uzgoj kukuruza u toj regiji, seljačko gospodarstvo koje se temelji na uzgoju masnih pataka i posebne tehnike konzerviranja.

Uzročna se povezanost tako temelji na sljedećim elementima:

- na zemljopisnom području prevladavaju klimatski uvjeti pogodni za uzgoj kukuruza,
- kukuruz se u toj regiji sije od 16. stoljeća i brzo je postao jednim od glavnih elemenata ishrane peradi općenito, a posebno pataka,
- hranjenje tom žitaricom omogućilo je da se uzgajivači specijaliziraju za uzgoj masnih pataka te da razviju specifično znanje i umijeće uzgoja koje se temelji na potaknutom, ali postupnom tovljenju pataka (šopanje),

- takvim načinom uzgoja masnih pataka nastala je njihova posebnost, posebno visok udio masti te dobro razvijeni mišići,
- procvat takvog načina uzgoja popraćen je razvojem originalnih tehnika konzerviranja (kuhanje u masti i apertizacija),
- tim je tehnikama konzerviranja omogućeno da specijalizirana trgovačka poduzeća te proizvode stavljaju na tržište u većim razmjerima,
- nastanak tih poduzeća doprinio je razvoju ugleda patke masnih jetara s jugozapada Francuske u regiji iz koje potječe, ali i u nacionalnim, a zatim i međunarodnim razmjerima.

Unesene su brojne izmjene teksta (preoblikovanja, pojašnjenja, premještanje odlomaka, brisanje suvišnih odlomaka).

JEDINSTVENI DOKUMENT

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 510/2006

o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ⁽⁴⁾

„Canard à Foie Gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)”

EZ br.: FR-PGI-0105-1000-25.5.2012.

ZOZP (X) ZOI ( )

1. Naziv

„Canard à Foie Gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)”

2. Država članica ili treća zemlja

Francuska

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda

Razred 1.1. Svježe meso (i nusproizvodi klanja)

Razred 1.2. Proizvodi od mesa (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.

Patka masnih jetara s jugozapada Francuske potječe od mužjaka mošusne patke ili od mužjaka patke mulard.

Patka masnih jetara s jugozapada Francuske uzgaja se na otvorenom, a zatim se šopa od 81. dana (u slučaju pataka mulard) i od 82. dana (u slučaju mošusnih pataka).

Patka masnih jetara s jugozapada Francuske šopa se tijekom najmanje 10 dana i najmanje 20 obroka.

Zatim se kolje te, prema potrebi, reže i prerađuje.

Patka masnih jetara s jugozapada Francuske ima kožu i mast prljavobijele do žute boje.

Sljedeći proizvodi nastaju od patke masnih jetara s jugozapada Francuske:

- Svježe meso i nusproizvodi klanja: Cijela patka (s jetrima ili bez njih) i trup bez utrobe, masna jetra, magret, batac i zabatak, duboki prsni mišić, srce, nadlaktica te želudac.

Cijela patka s jetrima podrazumijeva cijelu zaklanu i operušanu patku s utrobom.

⁽⁴⁾ Zamijenjena Uredbom (EU) br. 1151/2012.

Cijela patka bez jetara podrazumijeva cijelu zaklanu i operušanu patku s utrobom, ali iz koje su uklonjena jetra.

Patka bez utrobe podrazumijeva cijelu zaklanu i operušanu patku iz koje je uklonjena cijela utroba.

Sirova masna jetra mekana su i ujednačene boje te nemaju oštećenja. Teži najmanje 350 grama i može biti začinjena.

Magreti su filei od prsnih mišića (bez dubokoga prsnog mišića). Svaki magret teži najmanje 300 grama i prezentira se s kožom i potkožnom masnoćom koja prekriva prsni mišić. Udio masti (masnoća + koža/ ukupna težina) iznosi od 25 % do 45 %. Magreti su potpuno operušani i pažljivo rezani. Rez mora biti pravilan, kružni, s malim udjelom vidljive masti na mesnatoj strani.

Bataci podrazumijevaju sve dijelove mesa, kože i masnoće koji obavijaju bedrenu kost, goljenicu i lisnu kost. Na zglobovima treba napraviti dva reza. Na njima ne smije biti hematoma ni ogrebotina. Potpuno su operušani, pažljivo odrezani, a ostatci kalamusa pravilno se odstranjuju.

Duboki prsni mišići podrazumijevaju unutarnji dio prsnih mišića pričvršćen za trup. Na njima nema hematoma i prezentiraju se cijeli.

Srce se prezentira cijelo, bez rezova i aorte.

Nadlaktica podrazumijeva prvi članak krila. Prezentira se pravilno odrezana, bez lomova ni krhotina kosti i bez hematoma.

Želudac podrazumijeva mišićni želudac patke koji se sastoji od debelog mišića i jestiv je. Mora biti pravilno oguljen s unutarnje strane, s vanjske strane treba odstraniti mast i ne smije sadržavati komade jednjaka.

Navedeni se proizvodi potrošaču mogu prodavati svježi, zamrznuti ili brzo zamrznuti.

Mogu se prezentirati razrezani, osim u slučaju cijele patke i trupa.

- Proizvodi od mesa: cijela masna jetra, masna jetra, blok od masnih jetara (s komadima ili bez njih), sušeni (ili sušeni i dimljeni) magret, proizvodi kuhani u masti (krila, bataci, magreti, nadlaktice, želuci).

Cijela masna jetra podrazumijeva pripravak koji se sastoji od cijelih masnih jetara ili od jednog ili više reznjeva masnih jetara te od začina.

Masna jetra podrazumijevaju pripravak koji se sastoji od zbijenih komada reznjeva masnih jetara (svaki komad reznja masnih jetara čija masa, utvrđena na gotovom proizvodu, iznosi najmanje 20 g) te od začina.

Blok masnih jetara (s komadima ili bez njih) podrazumijeva pripravak koji se sastoji od preoblikovanih masnih jetara i začina te uz eventualno dodane komade masnih jetara.

Sušeni (ili sušeni i dimljeni) magreti pripremaju se od magreta, soljenih suhom solju i sušenih (ili sušenih i dimljenih), kojima se eventualno dodaju drugi sastojci.

Proizvodi kuhani u masti podrazumijevaju pripravke nastale kuhanjem komada mesa patke masnih jetara, soljenih suhom solju, isključivo u pačjoj masti. Upotrebljavati se mogu samo sljedeći dijelovi životinje: batak, krilo (sa spojenim magretom i nadlakticom), magret, nadlaktica i želudac.

Ti se proizvodi potrošačima mogu prodavati konzervirani ili polukonzervirani, zamrznuti ili brzo zamrznuti. Mogu se prezentirati u obliku sekundarnog rasjeka.

3.3. Sirovine (samo za prerađene proizvode)

Pripravci od masnih jetara (cijelih masnih jetara, masnih jetara, bloka masnih jetara s komadima ili bez njih) moraju se izraditi od masnih jetara sa ZOZP-om.

Sušeni (ili sušeni i dimljeni magreti) moraju se proizvesti od magreta sa ZOZP-om.

Proizvodi kuhani u masti pripremaju se od komada mesa sa ZOZP-om koji su prethodno soljeni suhom solju i kuhani u pačjoj masti.

3.4. *Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla)*

Ishrana pataka u uzgoju do 42. dana sastoji se od najmanje 50 % zrna žitarica ili proizvoda od žitarica i od zrna mahunarki. Zatim se sve do početka šopanja sastoji od najmanje 70 % zrna žitarica ili proizvoda od žitarica i od zrna mahunarki uz najmanje 15 % kukuruza i najviše 40 % pšenice.

Obrok za šopanje sastoji se od najmanje 95 % kukuruza ubranog na zemljopisnom području na jugozapadu Francuske. Patke se šopaju najmanje 10 dana i najmanje 20 obroka, kukuruzom u zrnu ili mljevenim kukuruzom.

Takva se praksa temelji na običajima. Uvođenje, a zatim i uzgoj kukuruza na jugozapadu Francuske temelj su uspostave uzgoja masnih patkarica jer ta žitarica ima priznata svojstva pogodna za tovljenje peradi.

3.5. *Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području*

Patke masnih jetara s jugozapada Francuske uzgajaju se, šopaju, kolju te po potrebi režu i prerađuju na zemljopisnom području.

3.6. *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd.*

Pakiranjem na zemljopisnom području mogu se očuvati svojstva proizvoda.

Pačje iznutrice i meso osjetljiv su proizvodi i sklone su oksidaciji pod učinkom zraka. Pakiranjem na zemljopisnom području skraćuje se vrijeme između izrade i pakiranja pa se time sprječavaju promjene na tim proizvodima.

Kod prerađenih masnih jetara i proizvoda kuhanih u masti, pakiranje je sastavni dio proizvodnog postupka, s obzirom na to da se ti proizvodi nakon pakiranja podvrgavaju konačnoj stabilizacijskoj termičkoj obradi.

Naposljetku, pakiranjem na zemljopisnom području olakšava se sljedivost i kontrola proizvoda.

3.7. *Posebna pravila za označavanje*

Označavanje proizvoda koji se stavlja na tržište obuhvaća:

— naziv „Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)”,

— naziv proizvoda dopunjen jednim od sljedećih zemljopisnih pojmova: Sud-Ouest, Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord ili Quercy. U tom slučaju, konačni proizvod nastaje od patke uzgojene, šopane, zaklane, rezane, izrađene i pakirane u spomenutim područjima proizvodnje,

— kolektivni elementi za označavanje prema popisu koji je skupina sastavila i stavila na raspolaganje svim gospodarskim subjektima. O svakoj se izmjeni moraju obavijestiti svi gospodarski subjekti, kao i kontrolno tijelo te nadležna nacionalna kontrolna tijela.

4. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Zemljopisno se područje sastoji od sljedećih regija, departmana i/ili kantona:

AQUITAINE (Dordogne, Gironde, Landes, Lot-et-Garonne, Pyrénées-Atlantiques),

MIDI-PYRÉNÉES (Lot, Tarn-et-Garonne, Gers, Hautes-Pyrénées, Haute-Garonne, Ariège, Tarn, Aveyron),

LIMOUSIN: Corrèze i susjedni kantoni u departmanu Haute-Vienne: Saint-Mathieu, Chalus, Saint-Yrieix-la-Perche, Aude: kantoni Castelnaudary-Sud, Castelnaudary-Nord, Salles, Belpech, Fanjeaux.

Pokrajina CHALOSSE sastoji se od sljedećih kantona u departmanu Landes: Pouillon, Montfort, Amou, Hagetmau, Saint-Sever.

Pokrajina GASCOGNE sastoji se od departmana Gers, Landes, Hautes-Pyrénées i arondismana Saint-Gaudens (Haute-Garonne).

Pokrajina GERS odgovara upravnom departmanu Gers.

Pokrajina LANDES odgovara upravnom departmanu Landes.

Pokrajina PERIGORD sastoji se od departmana Dordogne i susjednih kantona u departmanima Haute-Vienne (Saint-Mathieu, Chalus, Saint-Yrieix-la-Perche), Corrèze (Lubersac, Juillac, Ayen, Larche, Brive-la-Gaillarde), Lot (Souillac, Payrac, Gourdon, Salviac, Cazals, Puy-l'Évêque) i Lot-et-Garonne (Fumel, Monflanquin, Villereal, Castillonnes, Lauzun, Duras).

Pokrajina QUERCY sastoji se od departmana Lot i sljedećih kantona u departmanu Tarn-et-Garonne: Montaigu-de-Quercy, Bourg-de-Visa, Moissac, Lauzerte, Molières, Lafrançaise, Montauban, Montpezat-de-Quercy, Caussade, Négrepelisse, Monclar-de-Quercy, Villebrumier, Caylus i Saint-Antonin-Noble-Val.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

5.1. Posebnosti zemljopisnog područja

(a) Prirodni čimbenici

Zemljopisno područje globalno podrazumijeva geološku cjelinu akvitanskog bazena, velikog sedimentnog bazena oblikovanog u sekundarnom sloju, koje zauzima velik dio jugozapada Francuske. Na zapadu je omeđeno Atlantskim oceanom, na jugu planinskim lancem Pireneja, na istoku linijom između Središnjeg masiva i grada Castelnaudarya, a na sjeveru administrativnim granicama regije Poitou-Charentes.

Odlikuje se izmjenjivanjem obradivih nizina i brežuljaka te blagom, djelomično oceanskom klimom.

Temperature su ljeti visoke i bilježi se znatna količina padalina. Na cijelom se zemljopisnom području bilježi više od 900 mm prosječnih padalina (Izvor: Nacionalna meteorološka i klimatološka služba Météo-France, za razdoblje od 1981. do 2010. godine).

Uzevši u obzir takve klimatske uvjete, zemljopisno je područje povijesno pogodno za uzgoj kukuruza: „Kukuruz se ponajprije uzgaja kao druga žitarica jer zahtijeva vodu tek malo kasnije. Jugozapadna je regija pogodna za tu žitaricu [...]. Naime, samo su ondje [...] uvjeti topline i vlage koji su nužni za rast kukuruza” (DE LAVERGNE, M.L. (1860.) *Economie rurale de la France depuis 1789 (Ruralno gospodarstvo Francuske od 1789.)*. Pariz: Guillaumin et Cie i Librairie agricole de la maison rustique).

(b) Ljudski čimbenici

Tradicionalni uzgoj patke masnih jetara s jugozapada Francuske na zemljopisnom području

Poljoprivreda na jugozapadu Francuske od srednjeg je vijeka obilježena prevladavajućim malim gospodarstvima te sustavom napolicarenja. Međutim, prisutnost patkarica za tovljenje u peradarniku od tog je razdoblja svojstvena gospodarstvima jugozapada Francuske.

Stoga je uzgoj patkarica nezaobilazan način prehrane poljoprivrednika i njihovih obitelji. Osim toga, od 16. je stoljeća posebnost uzgoja da se temelji na hranjenju životinja kukuruzom koji vrlo rano, nakon svog uvođenja na jugozapadu Francuske, zamjenjuje trave i gramine u ishrani životinja, a zatim i u ishrani ljudi u toj regiji.

Sve do kraja 17. stoljeća patke se same tove jedući kukuruz koji im se slobodno daje u tamnoj prostoriji. Razvoj tehnike španja krajem 18. stoljeća izmijenio je način tovljenja životinja intenzivnijim hranjenjem sirovim kukuruzom ili kuhanim kukuruzom u obliku brašna ili kuglica.

Drevna tradicija stavljanja na tržište pataka masnih jetara s jugozapada Francuske i njihovih proizvoda

Taj je karakterističan način uzgoja od 17. stoljeća popraćen razvojem kuhanja u masti kao specifičnog načina konzerviranja komada pačjeg mesa i iznutrica na imanjima na jugozapadu Francuske. Trgovina proizvodima od patke masnih jetara s jugozapada Francuske još se više razvijala krajem 18. stoljeća, zahvaljujući tome što je Nicolas Appert izumio apertizaciju kojom se omogućuje racionalizacija stavljanja na tržište prerađenih proizvoda od patke (točnije masnih jetara i proizvoda kuhanih u masti) u konzerviranom obliku te pristup novim tržištima izvan granica jugozapada Francuske.

Prodaja cijelih masnih pataka ili masnih pataka bez utrobe te sirovih masnih jetara od kraja 18. stoljeća razvija se u okviru tržnica patkaricama na kojima se ti proizvodi stavljaju na tržište isključivo izravno, a održavaju se između kraja jeseni i početka proljeća.

Takve su se tržnice do danas održale u brojim gradovima na jugozapadu Francuske, kao što su Samatan (Gers), Seissan (Gers), Périgueux (Périgord), Mont de Marsan (Landes), Cahors (Quercy) i Monfort-en-Chalosse (Chalosse). Na tim tradicionalnim tržnicama proizvođači mogu izravno prodavati cijele patke (s jetrima ili bez njih), trupove bez utrobe te sve druge komade rasjeka od pataka i iznutrice, poput sirovih masnih jetara, želuca i srca.

5.2. Posebnosti proizvoda

Posebnosti patke masnih jetara s jugozapada Francuske počiva u visokom udjelu masti koji proizlazi iz načina uzgoja i posebne ishrane koja se temelji na postupnom tovljenju životinja.

Nakon dugog uzgoja na vanjskim pašnjacima tijekom najmanje 81 dana, patka masnih jetara s jugozapada Francuske postupno se tovi najmanje 10 dana obrokom koji se sastoji od najmanje 95 % kukuruza.

Trupovi nakon te tradicionalne završne faze imaju kožu i mast prljavobijele do žute boje te visok udio masti koji je vidljiv na svim komadima patke i odražava se posebno u udjelu masti u magretima od 25 do 45 %, te u dobroj konformaciji životinja čiji komadi rasjeka imaju znatnu težinu, primjerice najmanja težina magreta iznosi 300 g, a težina masnih jetara 350 g.

S druge strane, od 18. je stoljeća svijest o posebnosti masnih jetara patkarica rasla među kuharima koji su masnim jetrima i priskrbili sav njihov ugled.

Patka masnih jetara s jugozapada Francuske uživa i velik, odavno stečen ugled koji uvelike prelazi granice jugozapada Francuske, a i cijele Francuske.

5.3. Uzročna povezanost zemljopisnog područja i kvalitete ili karakteristika proizvoda (za ZOI) odnosno određene kvalitete, ugleda ili drugih karakteristika proizvoda (za ZOZP)

Povezanost s podrijetlom patke masnih jetara s jugozapada Francuske prvenstveno se temelji na ugledu patke masnih jetara s jugozapada Francuske i njezinih proizvoda.

Taj je ugled ponajprije povezan s lokalnom i tradicionalnom upotrebom kukuruza za tovljenje patkarica.

Uzevši u obzir povoljne klimatske uvjete, kukuruz se na zemljopisnom području uzgajao od 16. stoljeća i ubrzo se nametnuo kao glavna žitarica, posebno za tovljenje pataka. Uostalom, brojna djela potvrđuju povezanost između tog običaja ishrane i ugleda proizvoda: „pačja jetra tako ugledna diljem Europe svoje blagodati duguju tom zrnu” (PARMENTIER, M. (1785.) *Mémoire couronné le 25 août 1784 par l'Académie Royale des sciences, belles lettres et arts de Bordeaux (Rad koji je 25. kolovoza nagradila Kraljevska akademija znanosti, književnosti i umjetnosti u Bordeauxu)*. Bordeaux: Arnaud-Antoine PALLANDRE). Jednako tako i opat ROIZER spominje tu povezanost u svojem radu o poljoprivredi iz 1787.: „sve vrste peradi [...] dobivaju mnogo masti i njihovo meso poprima fin i delikatan okus, a najcjedenije potječu iz krajeva gdje se to zrno naveliko uzgaja”.

Uzgojem kukuruza proizvođačima je omogućeno da se usavrše u uzgoju masnih patkarica te da razviju znanja i umijeća koja se temelje na intenzivnom hranjenju tom žitaricom te na postupnom upravljanju tovljenjem. Zahvaljujući tim znanjima i umijećima, povezanim s dugim uzgojem na otvorenom, omogućenim blagom i umjerenom klimom tijekom cijele godine, mogu se dobiti dobro razvijene životinje s visokim udjelom masti. Hranjenjem kukuruzom tijekom faze tovljenja određuje se boja kože i masti prema vrsti kukuruza koji se daje (bijeli ili žuti kukuruz).

Ugled patke masnih jetara s jugozapada Francuske i njezinih proizvoda dalje se razvijao zahvaljujući upotrebi originalnih tehnika konzerviranja proizvoda (kuhanje u masti i apertizacija) koji su omogućili da se proizvodi stavljaju na tržište izvan jugozapada Francuske te da se razviju regionalni i nacionalni kanali stavljanja na tržište.

Zato je ugled masnih jetara odavno potvrđen u brojnim djelima kao što je djelo *L'histoire de la vie privée des français* (*Povijest privatnog života Francuza*) d'Aussy, iz 1787., gdje se navodi da se ugled Toulousea temelji na pačjim masnim jetrima ili ilustrirani rječnik *Larousse Ménager* iz 1926. u kojem se navodi da „masna jetra ponajprije služe izradi pašteta i terina posebnih za određene regije. [...] Paštete iz Toulousea izrađuju se od pačje jetre i konkuriraju paštetama iz Strasbourgga”.

Nadalje, tržnice patkaricama, koje su se počele održavati od kraja 18. stoljeća na zemljopisnom području i koje su se održale do danas, pravi su dokaz kulturne ukorijenjenosti proizvodnje i stavljanja na tržište svih navedenih proizvoda, od cijele patke koju potrošač može sam pripremiti do već pripremljenih komada rasjeka i iznutrica.

Upućivanje na objavu specifikacije

(članak 5. stavak 7. Uredbe (EZ) br. 510/2006 ⁽⁵⁾)

<https://www.inao.gouv.fr/fichier/CDCIGPCanardafoiegrasduSudOuestV3.pdf>

⁽⁵⁾ Vidjeti bilješku 4.

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR